

КОМІТЕТ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України

вул. М. Грушевського, 5, м. Київ, 01008, www.rada.gov.ua

ВИСНОВОК

на відповідність оформлення та реєстрації вимогам закону, Регламенту Верховної Ради України та прийнятим відповідно до них нормативно-правовим актам проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо посилення існуючого та впровадження додаткового механізму парламентського контролю за діяльністю органів правопорядку та прокуратури, у тому числі запровадження щорічного публічного звітування про роботу Державного бюро розслідувань та Офісу Генерального прокурора щодо розслідування випадків катувань, іншого неналежного поводження з особами та захист жертв», внесеного народними депутатами України Неклюдовим В.М., Скороход А.К. (реєстр. № 14130 від 20.10.2025)

Комітет на засіданні 01 грудня 2025 року (протокол № 249) розглянув, згідно з електронною резолюцією Голови Верховної Ради України Стефанчука Р.О. від 20 жовтня 2025 року (електронна картка документа (2029707), на відповідність оформлення та реєстрації вимогам закону, Регламенту Верховної Ради України та прийнятим відповідно до них нормативно-правовим актам, проект Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо посилення існуючого та впровадження додаткового механізму парламентського контролю за діяльністю органів правопорядку та прокуратури, у тому числі запровадження щорічного публічного звітування про роботу Державного бюро розслідувань та Офісу Генерального прокурора щодо розслідування випадків катувань, іншого неналежного поводження з особами та захист жертв», внесений народними депутатами України Неклюдовим В.М., Скороход А.К. (реєстр. № 14130 від 20.10.2025).

Метою законопроекту (реєстр. № 14130), як зазначено в пояснювальній записці до нього, є «уточнення положень законодавства щодо звітування керівників окремих правоохоронних органів про свою діяльність перед Верховною Радою України, а також запровадження окремого звітування щодо розслідування випадків катувань, іншого неналежного поводження з особами та захисту жертв».

Для реалізації цієї мети законопроектом пропонується внести зміни до статті 23 Закону України «Про Державне бюро розслідувань», до статті 6 Закону України

«Про прокуратуру», до статті 232¹ Регламенту Верховної Ради України та до статті 14 Закону України «Про комітети Верховної Ради України».

Водночас Комітет звернув увагу на те, що на розгляді Верховної Ради України знаходиться проект Закону України «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення та інших законодавчих актів України щодо удосконалення відповідальності за порушення парламентського контролю» (реєстр. № 8073-д від 09.05.2023, доопрацьований), поданий народними депутатами України - членами Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності Іонушасом С.К. та іншими (всього 19 підписів), яким також передбачено зміни, зокрема до статті 232¹ Регламенту Верховної Ради України та до статті 14 Закону України «Про комітети Верховної Ради України»

Так, у законопроекті (реєстр. № 8073-д) змінами до частини першої статті 14 Закону України «Про комітети Верховної Ради України» (контрольні функції комітетів Верховної Ради України) пропонується доповнити новим пунктом 12, яким передбачити, що «Здійсненні комітетом Верховної Ради України, до предмета відання якого віднесені питання забезпеченням виконання контрольних функцій Верховної Ради України за організацією та діяльністю правоохоронних органів та органів прокуратури, передбачених цим Законом заходів з метою дотримання цими органами вимог Конституції та Законів України щодо захисту осіб, суспільства та держави від кримінальних правопорушень, охорони прав, свобод та законних інтересів людини і громадянина».

Крім цього, автори законопроекту (реєстр. № 8073-д) пропонується частину першу статті 232¹ Регламенту Верховної Ради України доповнити, зокрема, новим пунктом 9 щодо звіту Директора Бюро економічної безпеки України про діяльність Бюро економічної безпеки України.

Комітет зазначив, що Комітетом з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України було розглянуто на своєму засіданні 24 травня 2023 року (протокол № 154) законопроект (реєстр. № 8073-д) та направлено свій висновок Комітету з питань правоохоронної діяльності, який визначено головним з підготовки та попереднього розгляду цього законопроекту, в якому, зокрема, висловлено низку зауважень, а також зазначено, що «Комітет підтримує ідею про посилення відповідальності за несвочасне надання відповіді на звернення, запити народного депутата України, комітету Верховної Ради України та надання неповної чи неправдивої інформації на такі звернення, запити».

Разом з цим, Комітетом з питань правоохоронної діяльності розглянуто законопроект (реєстр. № 8073-д) 03 травня 2023 року на своєму засіданні та прийнято рішення «включити до порядку денного дев'ятої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання та за результатами розгляду в першому читанні прийняти за основу з урахуванням ч. 1 ст. 116 Регламенту Верховної Ради України про необхідність внесення пропозицій і поправок щодо виправлень, уточнень, усунення помилок та/або суперечностей у тексті законопроекту, інших структурних частинах законопроекту та/або інших законодавчих актах, що не були предметом розгляду в першому читанні та відповідають предмету правового регулювання доопрацьованого законопроекту».

На сьогодні законопроект (реєстр. № 8073-д) очікує розгляду Верховною Радою України.

Відповідно до частини четвертої статті 93 Регламенту Верховної Ради України та предмета відання Комітету, визначеного Постановою Верховної Ради України «Про перелік, кількісний склад і предмети відання комітетів Верховної Ради України дев'ятого скликання» від 29 серпня 2019 року № 19-ІХ, проект Закону України (реєстр. № 14130) внесено на реєстрацію згідно з частиною першою статті 89, частиною другою статті 90 та частинами першою, другою і шостою статті 91 Регламенту Верховної Ради України, за підписом осіб, які мають право законодавчої ініціативи, з пропозицією щодо кандидатури доповідача на пленарному засіданні, пояснювальною запискою, порівняльною таблицею та електронним файлом.

Разом з цим, законопроект містить техніко-юридичні неточності, а саме: авторами законопроекту пропонується внести зміни до Закону України «Про комітети Верховної Ради України» (Відомості Верховної Ради України 1995 року № 19, ст.134), проте, чинний Закон України діє в редакції Закону № 3277-IV від 22.12.2005 (Відомості Верховної Ради України, 2006, № 17, ст.146).

З питань, що належать до предмета відання Комітету, Комітет звернув увагу на таке.

Парламентський контроль здійснюється Верховною Радою України на підставі та у межах, визначених Конституцією України і законами України.

Відповідно до частини п'ятої статті 83 Конституції України порядок роботи Верховної Ради України встановлюється Конституцією України та Регламентом Верховної Ради України.

У свою чергу, Регламент Верховної Ради України встановлює порядок підготовки і проведення сесій Верховної Ради України, її засідань, формування державних органів, визначає законодавчу процедуру, процедуру розгляду інших питань, віднесених до її повноважень, та порядок здійснення контрольних функцій Верховної Ради України. Особливості здійснення контрольних функцій Верховної Ради України у сферах національної безпеки і оборони визначаються Законом України «Про національну безпеку України» (частина друга статті 1 Регламенту Верховної Ради України).

У статті 85 Конституції України, якою передбачені повноваження Верховної Ради України, згідно з пунктом 33 частини першої цієї статті, до повноважень Верховної Ради України належить здійснення парламентського контролю у межах, визначених Конституцією України та законом, зокрема, - контроль за виконанням Державного бюджету України (пункт 4 частини першої статті 85), за діяльністю Кабінету Міністрів України (пункт 13 частини першої статті 85); заслуховування щорічних доповідей Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини про стан дотримання та захисту прав і свобод людини в Україні (пункт 17 частини першої статті 85); висловлення недовіри Генеральному прокуророві, що має наслідком його відставку з посади (пункт 25 частини першої статті 85); розгляд у встановленому порядку питання про відповідальність Кабінету Міністрів України та прийняття резолюції недовіри йому (частина перша статті 87), а також шляхом створення тимчасових спеціальних комісій для попереднього розгляду питань (частина друга статті 89),

а для проведення розслідування з питань, що становлять суспільний інтерес, - тимчасових слідчих комісій (частина третя статті 89).

Щодо запропонованих змін до статті 232¹ Регламенту Верховної Ради України, в якій визначено порядок розгляду Верховною Радою України звітів і доповідей державних органів та посадових осіб, зазначаємо таке.

Ініціатори внесення законопроекту пропонують доповнити, зокрема, частину першу статті 232¹ Регламенту Верховної Ради України новими пунктами: 1¹) звіту Директора Бюро економічної безпеки України про діяльність Бюро економічної безпеки України за попередній календарний рік, поданого відповідно до статті 35 Закону України «Про Бюро економічної безпеки України».

Комітет зазначив, що стаття 232¹ Регламенту Верховної Ради України, до якої запропоновано відповідні зміни, є складовою Глави 38¹ «Розгляд звітів, доповідей та іншої інформації державних органів та посадових осіб (крім Кабінету Міністрів України)».

Пропозиція, що запропонована авторами законопроекту, щодо звіту Директора Бюро економічної безпеки України заслуговує на увагу, оскільки, згідно з положеннями частин першої та другої статті 1 Закону України «Про Бюро економічної безпеки України», Бюро економічної безпеки України - це центральний орган виконавчої влади, на який покладаються завдання щодо протидії правопорушенням, що посягають на функціонування економіки держави. Відповідно до покладених завдань Бюро економічної безпеки України виконує правоохоронну, аналітичну, економічну, інформаційну та інші функції. Діяльність Бюро економічної безпеки України спрямовується та координується Кабінетом Міністрів України.

До того ж, відповідно до положень статті 35 вищезгаданого Закону, Директор Бюро економічної безпеки України щороку, не пізніше 1 березня, звітує перед Верховною Радою України, Кабінетом Міністрів України про діяльність Бюро економічної безпеки України за попередній календарний рік (частина перша цієї статті). Звіт Директора Бюро економічної безпеки України розглядається Верховною Радою України, Кабінетом Міністрів України протягом 60 календарних днів з дня надходження (частина третя цієї статті).

Верховна Рада України, Кабінет Міністрів України за результатами розгляду звіту Директора Бюро економічної безпеки України про результати діяльності цього органу за календарний рік може визнати роботу Директора Бюро економічної безпеки України задовільною чи незадовільною (частина четверта цієї статті).

Відтак, доповнення частини першої статті 232¹ Регламенту Верховної Ради України новим пунктом щодо звіту Директора Бюро економічної безпеки України про діяльність Бюро економічної безпеки України є актуальним.

Щодо доповнення частини першої статті 14 Закону України «Про комітети Верховної Ради України», в якій визначено контрольні функції комітетів Верховної Ради України, новим пунктом 12) щодо розгляду на закритому засіданні комітету, до предмета відання якого віднесено питання організації та діяльності органів поліції, доповіді керівництва Національної поліції України з актуальних питань та/або резонансних подій, Комітет зазначив таке.

Згідно з положеннями частини першої статті 89 Конституції України, Верховна Рада України для здійснення законопроектної роботи, підготовки і попереднього розгляду питань, віднесених до її повноважень, виконання контрольних функцій відповідно до Конституції України створює з числа народних депутатів України комітети Верховної Ради України та обирає голів, перших заступників, заступників голів та секретарів цих комітетів.

Організація, повноваження та порядок діяльності комітетів Верховної Ради України визначаються Конституцією України, законами України «Про комітети Верховної Ради України», «Про статус народного депутата України», Регламентом Верховної Ради України, іншими законами України та постановами Верховної Ради України.

Частиною другою статті 1 Закону України «Про комітети Верховної Ради України» передбачено, що комітет Верховної Ради України – це орган Верховної Ради України, який утворюється з числа народних депутатів України для здійснення за окремими напрямками законопроектної роботи, підготовки і попереднього розгляду питань, віднесених до повноважень Верховної Ради України, виконання контрольних функцій. Комітет відповідальний перед Верховною Радою України і підзвітний їй.

Положеннями статті 11 Закону України «Про комітети Верховної Ради України» визначено, що комітети Верховної Ради України здійснюють законопроектну, організаційну, контрольну функції.

Своєю чергою, контрольна функція комітетів Верховної Ради України, відповідно до положень статті 14 Закону України «Про комітети Верховної Ради України», полягає, зокрема, в аналізі практики застосування законодавчих актів у діяльності державних органів, їх посадових осіб з питань, віднесених до предметів відання комітетів, підготовці та поданні відповідних висновків та рекомендацій на розгляд Верховної Ради України (пункт 1 частини першої цієї статті), направленні матеріалів для відповідного реагування в межах, установлених законом, органам Верховної Ради України, державним органам, їх посадовим особам (пункт 9 частини першої цієї статті), розгляді на своїх засіданнях або під час слухань у комітеті звітів, доповідей та інформації державних органів та посадових осіб, які у передбачених законом випадках подаються до Верховної Ради України, здійсненні попередньої підготовки питань щодо розгляду на пленарному засіданні Верховної Ради України таких звітів, доповідей та інформації (пункт 10 частини першої цієї статті) тощо.

Комітет зазначив, що положення Закону України «Про комітети Верховної Ради України», враховуючи визначені принципи діяльності комітетів Верховної Ради України, передбачають порядок діяльності та повноваження комітетів Верховної Ради України для всіх комітетів Верховної Ради України однаковими, без обмежень або додаткових повноважень для певних комітетів, не виокремлюючи при реалізації ними функцій, зокрема, контрольної.

Натомість, автори законопроекту пропонують доповнити контрольні функції комітетів додатковим повноваженням, шляхом внесення змін до частини першої статті 14 Закону України «Про комітети Верховної Ради України», доповнивши новим пунктом 12 такого змісту:

«12) розгляді на закритому засіданні комітету Верховної Ради України, до предмета відання якого віднесено питання організації та діяльності органів поліції, доповіді керівництва Національної поліції України з актуальних питань та/або резонансних подій».

Комітет звернув увагу на те, що участь комітетів у розгляді звітів, доповідей та інформації державних органів та посадових осіб, вже передбачена в положеннях статті 14 та статті 25² Закону України «Про комітети Верховної Ради України».

Так, контрольна функція комітетів полягає в розгляді на своїх засіданнях або під час слухань у комітеті звітів, доповідей та інформації державних органів та посадових осіб, які у передбачених законом випадках подаються до Верховної Ради України, здійсненні попередньої підготовки питань щодо розгляду на пленарному засіданні Верховної Ради України таких звітів, доповідей та інформації (пункт 10 частини першої статті 14) та комітети мають право у межах повноважень, визначених цим Законом, під час розгляду звітів, доповідей та іншої інформації державних органів та посадових осіб запрошувати на свої засідання осіб, участь яких є необхідною для розгляду цього питання (пункту 2 частини першої статті 25² Закону) та зобов'язані розглядати на своїх засіданнях або під час слухань у комітеті звіти, доповіді та іншу інформацію державних органів та посадових осіб, які у передбачених законом випадках подаються до Верховної Ради України (пункту 1 частини другої статті 25² Закону).

Крім цього, Комітет зазначив, що засідання комітетів можуть бути відкритими або закритими (частина друга статті 42 Закону України «Про комітети Верховної Ради України»).

Частиною другою статті 44 вищевказаного Закону передбачено, що засідання комітетів проводяться відкрито і гласно, крім випадків, коли за рішенням комітету проводиться закрите засідання.

Відтак, враховуючи положення статей 14 та 25², 42, 44 Закону України «Про комітети Верховної Ради України» комітет Верховної Ради України мають право та зобов'язані розглядати на своїх засіданнях звіти, доповіді та інформації державних органів та посадових осіб.

Засідання комітетів можуть бути відкритими або закритими. Закриті засідання проводяться за рішенням комітету.

З огляду на вищевикладене, запропоновані зміни до частини першої статті 14 Закону України «Про комітети Верховної Ради України» не є доцільними.

Відповідно до частини четвертої статті 93 Регламенту Верховної Ради України комітет, до предмета відання якого належать питання регламенту, ухвалює експертний висновок на відповідність оформлення та реєстрації вимогам закону, Регламенту Верховної Ради України та прийнятим відповідно до них нормативно-правовим актам, який додається до висновку головного комітету та має бути поданий до головного комітету у 21-денний строк з дня отримання законопроекту, проекту іншого акта для надання висновку.

Комітет, керуючись частиною четвертою статті 93 Регламенту Верховної Ради України, ухвалив експертний висновок на проект Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо посилення існуючого та впровадження додаткового механізму парламентського контролю за діяльністю

органів правопорядку та прокуратури, у тому числі запровадження щорічного публічного звітування про роботу Державного бюро розслідувань та Офісу Генерального прокурора щодо розслідування випадків катувань, іншого неналежного поводження з особами та захист жертв», внесений народними депутатами України Неклюдовим В.М., Скороход А.К. (реєстр. № 14130 від 20.10.2025), та прийняв рішення направити його Комітету з питань правоохоронної діяльності, який визначено головним з підготовки і попереднього розгляду цього законопроекту.

Голова Комітету

С.В.КАЛЬЧЕНКО

